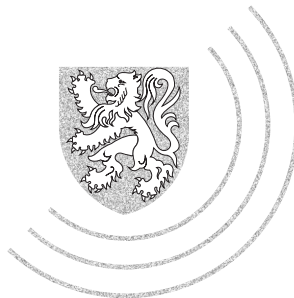

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

4 maart 2004

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Peter De Ridder, Frans Ramon, Jan Roegiers en Sven Gatz –

inzake de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

ADVIES

van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Zie :

1477 (2002-2003)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

Sterk door overleg**SERV** Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 3 maart '04

RVP/IT/04-007

De heer Norbert De Batselier

Voorzitter Vlaams Parlement

1011 BRUSSEL**Betreft : advies kaderdecreet ontwikkelingssamenwerking**

Mijnheer de Voorzitter,

Geachte heer,

Op 10 februari 2004 heeft u de SERV om advies gevraagd over het voorstel van decreet inzake de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

Het dagelijks bestuur van de SERV heeft op zijn zitting van 3 maart '04 een advies geformuleerd onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad op 10 maart '04. U vindt dit advies in bijlage.

Voorafgaand aan de bespreking van het voorstel van decreet hebben de Vlaamse sociale partners hun visie gegeven op de ontwikkelingssamenwerking. Sociale partners van zowel het zuiden als het noorden hebben immers een cruciale rol te spelen bij een evenwichtig socio-economisch beleid dat de basis vormt voor het welzijn en de welvaart van de bevolking in het zuiden.

De SERV formuleert ook enkele bedenkingen bij het kaderdecreet. Zo missen de sociale partners doorheen heel het decreet de expliciete link met de sociaal-economische ontwikkeling, nochtans één van de basisvoorwaarden voor duurzame menselijke ontwikkeling.

De SERV staat positief tegenover de keuze voor een kaderdecreet, zodat het Vlaamse ontwikkelingsbeleid niet langer via beleidsbrieven en nota's moet worden gestuurd.

De vooralsnog bescheiden middelen voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking dienen doelmatig en optimaal te worden ingezet en kwaliteit moet primeren op kwantiteit.

Sterk door overleg

Verder betreurt de SERV het feit dat er nog geen zicht is op de wijze waarop het Lambermontakkoord zal worden uitgevoerd. Hij dringt aan op een overdracht van bevoegdheden naar gewesten en gemeenschappen met de daarbijhorende middelen, financiële zowel als op het vlak van personeel.

Tot slot volgt nog een artikelsgewijze bespreking.

In de hoop, mijnheer de Voorzitter, u hiermee van dienst te kunnen zijn,

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
Administrateur-generaal

Sterk door overleg

SERV

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 4 maart 2004

130104_Advies_Kaderdecreet ontwikkelingssamenwerking

Advies

over het voorstel van decreet inzake de ontwikkelingssamenwerking

Inhoud

1. Inleiding	7
2. Visie en engagementen van de sociale partners op het vlak van de ontwikkelingssamenwerking	8
3. Algemene bedenkingen bij het kaderdecreet	10
3.1. Onvoldoende aandacht voor het sociaal-economische luik in de algemene doelstellingen van het decreet.	10
3.2. Procedure : keuze voor een kaderdecreet	10
3.3. Sociaal overleg : een belangrijk thema.	11
3.4. Internationale omkadering : een conditio sine que non	12
3.5. Beter bestuurlijk beleid : opportuniteit voor personeelsomkadering	13
3.6. Beter bestuurlijk beleid : de meerwaarde van adviesraden.	14
3.7. Budgetten : een bescheiden stap.	14
3.8. Defederalisering of niet ?	15
4. Artikelsgewijze bespreking	15

1. Inleiding

Op 10 februari 2004 heeft de voorzitter van het Vlaamse parlement aan de SERV het advies gevraagd over het voorstel van decreet inzake de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking ingediend door P. De Ridder, F. Ramon, J. Roegiers en S. Gatz.

Het voorstel van decreet is het kaderdecreet dat al langer was aangekondigd en dat thans aan het Vlaams parlement wordt voorgelegd.

Het kaderdecreet geeft een wettelijke fundering aan de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Belangrijk is de keuze voor een internationale verankering van het Vlaamse ontwikkelingsbeleid.

De schaal van het Vlaamse ontwikkelingsbeleid is klein, zeker in een internationale context. Sowieso kan Vlaanderen enkel een bescheiden rol spelen. De indieners van het decreet zoeken daarom aansluiting van het Vlaamse beleid bij de internationale agenda. De middelen worden ingezet in overeenstemming met internationale afspraken zoals de Millennium-agenda van de Verenigde Naties, de Wereldtop over de duurzame ontwikkeling, de Monterrey-conferentie, ...

Naast de internationale omkadering geeft het kaderdecreet de uitgangspunten en de algemene principes die de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking moeten sturen.

De verschillende vormen van samenwerking worden gedefinieerd: bilaterale (beperkt tot prioritaire landen/gebieden en sectoren), de indirecte samenwerking, de multilaterale samenwerking en een categorie "andere vormen van samenwerking".

Het kaderdecreet voorziet ruimschoots in opvolging en evaluatie, interne zowel als externe.

Het decreet zorgt voor een eigen begrotingsprogramma voor ontwikkelingssamenwerking en verankert decretaal het engagement om samen met de federale overheid en de andere gewesten en gemeenschappen tegen 2010 minstens 0,7% van het Bruto Nationaal Inkomen aan ontwikkelingshulp te besteden.

Voorafgaand aan de bespreking van het voorstel van decreet willen de Vlaamse sociale partners hun visie op de ontwikkelingssamenwerking uiteenzetten.

Niet om het advies zwaarder te maken, wel om duidelijk te maken dat de SERV een eensgezind standpunt inneemt als het over ontwikkelingssamenwerking en solidariteit gaat. Het ietwat langer stilstaan bij de ideeën van de sociale partners over de ontwikkelingssamenwerking is volgens de SERV aangewezen. Een evenwichtig socio-economisch beleid vormt immers de basis voor het welzijn en de welvaart van de bevolking in het zuiden. Sociale partners van zowel het zuiden als van het noorden hebben daarbij een cruciale rol te spelen.

2. Visie en engagementen van de sociale partners op het vlak van de ontwikkelingssamenwerking

De gezamenlijke visie van de sociale partners werd reeds eerder verwoord in de bijdrage van de SERV aan de Vlaamse commissie voor de sociale dimensie van de globalisering.

Eind 2002 werd een consensustekst goedgekeurd naar aanleiding van de deelname van Vlaanderen aan het grote debat in de Internationale Arbeidsorganisatie over de sociale gevolgen van de globalisering.¹

Het is niet de bedoeling het standpunt letterlijk te herhalen en een waslijst van verschillende ontwikkelingsprojecten van de Vlaamse sociale partners op te sommen. Wel worden enkele krachtlijnen aangehaald om het sociaal overleg te positioneren in het internationale veld en in de ontwikkelingssamenwerking.

Eén van de sterkste drijfveren die het huidige antiglobalisme sturen is de verontwaardiging over de oneerlijke verdeling van de rijkdommen en de macht tussen het Noorden en het Zuiden van de wereld.

Steeds meer groeit, ook in het rijke westen, het gevoel dat een aanpak van mondiale problemen en van de negatieve gevolgen van de globalisering een oplossing moet vinden in het dichten van de kloof tussen de wereld van de armen en de wereld van de rijkdom en comfort.

Ontwikkelingssamenwerking is voor de sociale partners één van de assen waarlangs de negatieve spiraal kan worden verbroken.

Het denken over de economische groei in de ontwikkelingslanden is de afgelopen jaren geleidelijk veranderd in de richting van de pro-poor growth.

Dat wil zeggen dat economische groei gepaard moet gaan met duurzame werkgelegenheidscreatie, met voorzieningen in de gezondheidszorg en onderwijs, met hervormingen in de toegang tot land en andere productiemiddelen, met het bevorderen van sociale organisatie, met behoorlijke lonen en met aandacht voor de meest kwetsbare groepen. Deze opvatting aanvaardt dat de overheid en de privé-sector elk een rol te spelen hebben en elkaar moeten aanvullen.

De privé-sector kan inkomen en werk creëren en ook de inkomsten voor de overheid genereren, die op zijn beurt moet instaan voor goed bestuur, collectieve investeringen en sociale voorzieningen. Privé-investeringen uit het buitenland kunnen een dynamiek geven aan de economische ontwikkeling door overdracht van technische kennis, kapitaal en ondernemingskracht. Tegelijkertijd moet vanwege de overheid een beleid gevoerd worden dat ervoor zorgt dat de voordelen van het ontwikkelen van de privé-sector aan de hele bevolking ten goede komen. De overheid moet dus instaan voor goed bestuur, collectieve voorzieningen, technische en menselijke infrastructuur en sociale voorzieningen alsook voor het garanderen van sociaal overleg en fundamentele werknemersrechten.

¹ Bijdrage voor de Vlaamse commissie voor de sociale gevolgen van de globalisering d.d. 9 oktober 2002

Het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking zou meer op beide componenten moeten inspelen.

Binnen de civiele maatschappij nemen de sociale partners een bijzondere en belangrijke plaats in.

In Vlaanderen doet de overheid al langer beroep op de expertise en het engagement van de sociale partners bij de conceptie en bij de uitvoering van het sociaal-economisch beleid. De sociale dialoog is een middel om maatschappelijke verhoudingen mee vorm te geven, sociaal-economische veranderingen te initiëren en de sociale cohesie te bewerkstelligen. De betrokkenheid van de sociale partners is niet typisch Vlaams, maar is in vele van de westerse landen - onder een aan het land of regio aangepaste vorm - van toepassing.

Het Belgische en het Vlaamse overleg sluiten aan bij de Europese keuze voor een rechtvaardige verdeling van de welvaart.

Op geen enkel beleidsdomein is de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor zowel de conceptie als de uitvoering van het beleid zo groot als op het vlak van het sociaal-economisch overleg.

De Vlaamse sociale partners blijven geloven in het overlegmodel en prefereren overleg en dialoog op het conflictmodel of de pure sociaal-economische struggle for life.

De Vlaamse sociale partners delen de mening van de Vlaamse regering en van de Internationale Arbeidsorganisatie dat welvaart en economische groei het meest gebaat zijn met harmonieuze sociale verhoudingen.

Daarom werken de Vlaamse sociale partners mee aan de overdracht van kennis en ervaring met het sociaal-economisch overleg naar landen die een dergelijk model (nog) niet kennen. Zij doen dit gezamenlijk binnen de SERV maar ook elk afzonderlijk met projecten gericht op landen uit het zuiden of met projecten gericht op de eigen achterban.

Voor de sociale partners is de noodzaak aan een geordende internationale ruimte een grote prioriteit. De Internationale Arbeidsorganisatie is niet voor niets één van de instellingen die nog dateert van vóór Wereldoorlog II. Van in het begin heeft de IAO het belang van een duurzame dialoog tussen werknemers en werkgevers gepromoot via verdragen en via aanbevelingen.

De Verklaring van 1998 over de fundamentele arbeidsnormen ligt de Vlaamse sociale partners nauw aan het hart:

- de vrijheid van vereniging en van collectieve onderhandelingen
- verbod op dwangarbeid
- verbod op kinderarbeid
- verbod op alle vormen van discriminatie

Dit zijn volgens de SERV de basisprincipes die de uitdagingen gesteld door de toenemende mondialisering het hoofd moeten bieden en die hand in hand met de vrijhandel een oplossing moeten bieden aan het armoedeprobleem.

3. Algemene Bedenkingen bij het kaderdecreet

3.1. Onvoldoende aandacht voor het sociaal-economische luik in het decreet

In de visie van de Vlaamse sociale partners opent de economische groei één van de belangrijkste toegangspoorten tot de ontwikkeling van een land, van een streek, van een cultuur of van een volk of een bevolkingsgroep.

De algemene doelstelling van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is - in partnerschap met het zuiden en binnen een mondiale context - mee te werken aan de structurele armoedebestrijding.

De SERV mist doorheen heel het decreet de expliciete link met de sociaal-economische ontwikkeling, nochtans één van de basisvoorwaarden voor duurzame menselijke ontwikkeling.

Hij stelt voor om naar analogie met de federale wet op de Belgische internationale samenwerking bij de algemene doelstellingen te verwijzen naar het belang van socio-economische ontwikkeling.

3.2. Procedure: keuze voor een kaderdecreet

De SERV vindt het positief dat er na jarenlange gesprekken en consultaties uiteindelijk een kaderdecreet zal komen.

In de adviezen van de SERV over de ontwikkelingseducatie, de waarborgverlening voor microfinanciering en de gemeentelijke convenants werd telkens gewezen op de omgekeerde timing. Eerst kwamen de decreten die specifiek zijn, daarna pas het algemene kader. Een kaderdecreet dient de richting te geven en verder zijn er voor sommige domeinen specifieke uitvoeringsdecreten.

In de memorie van Toelichting worden de redenen voor het indienen van het kaderdecreet uitvoerig opgesomd.

Voor de Vlaamse sociale partners is het belangrijk dat het Vlaamse ontwikkelingsbeleid een eigen decreet krijgt en niet langer via beleidsbrieven en nota's moet worden gestuurd.

Het kaderdecreet brengt een ankerpunt en stabiliteit en geeft aan dat het de Vlaamse overheid ernst is met de ontwikkelingssamenwerking.

De SERV sluit zich aan bij de argumenten die in de memorie van Toelichting zijn aangehaald.

Het kaderdecreet legt duidelijk vast dat ontwikkelingssamenwerking in Vlaanderen belangrijk is en wettelijk wordt geregeld. Deze signaalfunctie mag niet onderschat worden. De sociale partners die, in eigen werkveld goed aanvoelen waar mensen gevoelig voor zijn, kunnen de symbolische waarde van een officiële erkenning van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking bevestigen. De groeiende omvang van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking spoort daarmee samen en geeft aan de overheid de mogelijkheid om zich ook daadwerkelijk te profileren. Bovendien brengt een decretaal kader klaarheid voor alle betrokken actoren en kan er meer gewerkt worden aan de integratie en de afstemming.

Het kaderdecreet situeert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in een internationale context en geeft de algemene uitgangspunten en principes aan. De verdere opvulling en de toekomstige uitdieping van het beleid moeten in dit kader passen en zich conformeren aan de gestelde principes. De aandacht voor kwaliteit en evaluatie/opvolging ontbreekt niet in het kaderdecreet. De SERV vindt dat een goede zaak. Het brede publiek dat vrij regelmatig doneert aan projecten van ontwikkelingssamenwerking is (terecht) veeleisend als het gaat om een goed beheer van de overheidsmiddelen. Vermoedens dat geld niet bij de juiste doelgroepen terecht komt zijn funest voor de ontwikkelingssamenwerking. Mensen die zich echt betrokken voelen bij de kloof tussen arm en rijk en gul geven voor goede doelen in het zuiden hebben recht op een goede opvolging en communicatie over de verschillende projecten.

3.3. Sociaal overleg: een belangrijk thema

De inleidende beschouwingen hebben voldoende duidelijk gemaakt dat sociaal overleg wezenlijk deel uitmaakt van een sociaal-economisch model van samenleving die een rechtvaardige verdeling van de inkomens nastreeft.

Zowel werkgeversorganisaties als vakbonden nemen hun verantwoordelijkheid op en willen dat zeker in de toekomst blijven doen.

Werknemersorganisaties voeren reeds langer internationale acties voor een rechtvaardiger verdeling van de rijkdommen in de wereld maar ook de werkgeversorganisaties zijn in toeneemende mate gesensibiliseerd. Zo staan maatschappelijk verantwoord ondernemerschap, ethische waarden in de bedrijfsvoering, duurzaam ondernemen, fair play en inspraak hoog op de agenda van het bedrijfsleven en van zijn internationale partners.

Sociaal overleg wordt in het decreet ondergebracht bij de transversale thema's, meer bepaald onder het thema "democratische ontwikkeling".

De SERV ziet sociaal overleg veel ruimer dan enkel een onderdeel van de democratische ontwikkeling van een samenleving.

Voor wat alle transversale thema's van het kaderdecreet betreft hebben de sociale partners een deskundigheid, hier en in gezamenlijke projecten, met het zuiden opgebouwd. Wetgeving en bestuur moeten zorgen voor een kader, maar de implementatie op de werkvloer is bij uit-

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Advies kaderdecreet ontwikkelingssamenwerking

stek een zaak voor de actoren van het sociaal overleg. Liever dan een afzonderlijk thema voor sociaal overleg voor te stellen, houden de sociale partners aan een integrerende visie waarbij voor elk van de 4 transversale thema's een beroep kan worden gedaan op hun expertise.

■ **Gelijke kansen**

Gelijke kansen op de arbeidsmarkt zijn bij uitstek één van de actiedomeinen van de sociale partners. De toegang tot de arbeidsmarkt biedt een uitweg uit de armoede. Een gezamenlijk optreden van de werkgevers en vakbonden in de bedrijven en in de sectoren kan soms meer resultaten geven dan van bovenaf opgelegde anti-discriminatiewetten.

■ **Democratisering**

Het sociaal overleg is een onderdeel van een democratische samenleving omdat deze de betrekkingen tussen werkgever en de werknemer op een ordentelijke en waardige manier regelt. Sociaal overleg brengt niet alleen sociale vrede maar is ook economisch renderend (zie studies van de Wereldbank, VEV...)

■ **Capaciteitsopbouw voor de institutionele ontwikkeling**

Het decreet verwijst naar de institutionele ontwikkeling van lokale en regionale overheden en naar organisaties van de civiele maatschappij.

Deze omschrijving is te vaag. Het sociaal overleg valt onder de civiele maatschappij maar is toch veel meer en veel specifiek.

Sociaal overleg heeft een regelende functie via collectieve arbeidsovereenkomsten en via de arbeidswetgeving, een functie die bij andere geledingen van de civiele maatschappij ontbreekt. In het ontwerp van Europese grondwet bijvoorbeeld is het sociaal overleg in een afzonderlijk artikel opgenomen en valt het niet onder het artikel over de participerende democratie.

Capaciteitsopbouw is belangrijk, dus ook de capaciteitsopbouw bij de sociale partners uit het zuiden. De SERV en de Vlaamse sociale partners hebben hun ervaring en know how op dit vlak al vak gedeeld met partners of organisaties uit het zuiden.

■ **HIV/Aids-bestrijding**

Absoluut prioritair is uiteraard het zoeken naar een medicijn voor deze verwoestende ziekte. In afwachting van een remedie verdient de preventie, maar ook omgaan met seropositieven en Aids-lijdende meer aandacht in de ontwikkelingssamenwerking. AIDS op de werkvloer en hoe dit te hanteren is een invalshoek die bij voorkeur met de sociale partners moet worden aangepakt.

3.4. Internationale omkadering: een conditio sine que non

Het kaderdecreet voorziet zeer doelbewust een inschakeling van de Vlaamse acties in de internationale agenda. Expliciet worden genoemd: de verklaring van Rio inzake Milieu-ontwikkeling, de Agenda 21 en de Millenniumdoelstellingen.

Voor de definities wordt eveneens beroep gedaan op de internationale instellingen zoals Verenigde Naties en de OESO.

De rode draad van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is de duurzame ontwikkeling, conform de internationale agenda.

In het concept van de duurzame ontwikkeling wordt de na te streven balans tussen economie en het sociale aangevuld met een derde evenwicht, namelijk de ecologische vereisten om de wereld leefbaar te houden, ook en vooral voor de toekomstige generaties.

Het zoeken naar een evenwicht tussen het economisch haalbare voor de bedrijven, de ecologische waarden en de maatschappelijke behoeften stelt hoge eisen aan het engagement van de sociale partners en is niet altijd even evident. Toch geven de Vlaamse sociale partners in het overleg blijk van hun bekommernissen voor een schoon milieu en de leefbaarheid voor de toekomstige generaties.

Duurzame ontwikkeling mag daarom niet worden beperkt tot milieuorganisaties en drukingsgroepen. De drie dimensies verhouden zich niet tot elkaar in ondergeschikte zin. Ze maken integraal deel uit van het sociaal economisch overleg. Sociale partners hebben een rol te spelen en zijn ervaren als het gaat om (moeilijke) afwegingen maken.

3.5. Beter bestuurlijk beleid: opportuniteit voor personeelsomkadering

Een kaderdecreet op zich volstaat niet om aan effectieve ontwikkelingssamenwerking te doen. Er zijn personeel en middelen nodig om de uitvoering van het decreet te laten slagen.

Voor de budgetten is er een artikel in het decreet voorzien. Over personeel en personeelsomkadering is minder terug te vinden. Strikt juridisch is dit niet nodig maar de SERV wenst er wel de aandacht op te vestigen dat de uitvoering van het kaderdecreet en van de afzonderlijke specifieke decreten niet kunnen zonder vakkundig personeel.

De operatie Beter Bestuurlijk Beleid is in dit verband een opportuniteit. De op stapel staande reorganisatie van de Vlaamse administratie zou een aanzet moeten geven tot een duidelijk herkenbaar en deskundig personeelskader voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

De Memorie van Toelichting gaat dieper in op de noodzaak van een eigen administratie en Minister. Kwaliteitsvolle ontwikkelingssamenwerking is slechts mogelijk als een op professionele wijze beheerde en goed functionerende administratie voorhanden is.

Naast de verticale aanpak via een specifiek Vlaamse departement bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking is ook de coördinatie en afstemming met de andere Vlaamse departementen een aandachtsgebied.

Herhaaldelijk wordt verwezen naar de responsabilisering van de andere Vlaamse beleidsdepartementen waarbij de administratie voor ontwikkelingssamenwerking een rol van gangmaker en van coördinator krijgt toebedeeld.

3.6. Beter Bestuurlijk Beleid : de meerwaarde van adviesraden

Het is vanzelfsprekend dat de vakbonden en werkgeversorganisaties in het kader van ontwikkelingssamenwerking betrokken partij zijn en dus advies moeten kunnen verlenen.

3.7. Budgetten: een bescheiden stap

De budgetten voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zijn sinds 1997 bijna verdrievoudigd.

In 2001 bedroeg de officiële ontwikkelingshulp van Vlaanderen € 23.537.387 tegenover € 8.417.473 in 1997.

In het kaderdecreet wordt het engagement opgenomen om samen met de federale overheid en met de andere gewesten en gemeenschappen tegen 2010 een percentage van 0,7% te halen.

Voor de SERV is het een must dat een afzonderlijk begrotingsprogramma wordt voorzien.

Het kaderdecreet doet dit en dat is een eerste stap.

Een volgende stap is de verdere uitbouw, conform het engagement om tegen 2010 de norm te halen. De stijgingen zijn dan wel fenomenaal maar de realiteit gebiedt te zeggen dat het om kleine bedragen van de begroting (0,14%) gaat.

In de memorie van toelichting wordt de kritische massa voor ontwikkelingshulp aan partnerlanden op € 12,5 miljoen geraamd. Dit geeft aan dat de inspanningen zeker nog moeten worden volgehouden.

Het budgettaire aspect is onlosmakelijk verbonden met de bevoegdheidsverdeling tussen het federale niveau en de gewesten en de gemeenschappen. Daarom moet de defederalisering eerst een oplossing vinden, wil men echt zicht krijgen op de hoogte van de begrotingsposten, laat staan de engagementen bijsturen en bijvoorbeeld langs Vlaamse zijde meer te doen dan het strikt minimale.

In elk geval moeten de inspanningen voor het behalen van de norm op een transparante wijze worden geventileerd. Zo moet duidelijk zijn hoeveel elk van de gewesten en de gemeenschappen moet behalen en hoeveel de federale overheid. Dit moet jaarlijks becijferd en bekend worden gemaakt. Enkel dan kan er van Vlaamse zijde worden opgevolgd, gecontroleerd en indien nodig bijgestuurd.

Het vooralsnog bescheiden bedrag van de Vlaamse ontwikkelingshulp mag de aandacht voor efficiëntie de middelen niet belemmeren. Integendeel, de beperkte middelen moeten doelmatig

en optimaal worden ingezet. Kwaliteit moet voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking prioriteren op kwantiteit en het beleid kan zich geen mislukkingen veroorloven.

3.8. Defederalisering of niet?

De huidige Minister van ontwikkelingssamenwerking gaat uit van een uitvoering van het Lambermontakkoord dat door een forum op federaal niveau moet worden voorbereid. De memorie van toelichting is voorzichtiger en spreekt over de zogenaamde defederalisering.

De SERV betreurt dat er nog steeds geen zicht is op de wijze waarop het politieke akkoord zal worden uitgevoerd en vindt dat de onzekerheid voor geen enkele van de betrokken partijen positief uitvalt. Hij dringt daarom aan op een snelle uitvoering van het Lambermont-akkoord waarbij elke overdracht van bevoegdheden naar gewesten en gemeenschappen moet gebeuren met de daarbijhorende middelen, financiële zowel als op het vlak van personeel.

De Vlaamse sociale partners vinden dat de Vlaamse overheid de kans moet grijpen om een krachtadig en geïntegreerd beleid op te zetten. Dit betekent dat de Vlaamse regering, of het nu de huidige is of de volgende, in elk geval aanwezig moet zijn in het debat en een sterke stem moet laten horen.

De SERV gaat niet in op de politieke keuzen die nog moeten worden gemaakt maar doet enkele suggesties.

Het landschap van de ontwikkelingssamenwerking (Europees, federaal en Vlaams) doet overlappingsen en dubbelwerk vermoeden. Vanuit Vlaanderen moet men de uitdaging opnemen om verspilling van beperkte middelen tegen te gaan en een opbod te vermijden. De Vlaamse overheid moet verder goed voorbereid zijn om het debat aan te gaan en de defederalisering te anticiperen. Dit geldt op alle domeinen: personeelskader, begroting, inhoudelijke opvulling, relaties met de federale overheid, taakafspraken, dialoog met de NGO's, enz.

Er moet absoluut vermeden worden dat de continuïteit van projecten met het Zuiden in het gedrang zou komen door een gebrekkige uitvoering van een Belgisch politiek akkoord.

4. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 2: definitie voor sociaal overleg

Omdat de merites van het sociaal overleg zo duidelijk aantoonbaar zijn en omdat de SERV vindt dat de bevordering van de sociale dialoog in de landen uit het zuiden deel is van ontwikkelingssamenwerking stelt hij voor om in artikel 2 een definitie van sociaal overleg toe te voegen.

De voorgestelde is gebaseerd op de IAO-definitie en luidt als volgt:

“Sociaal overleg omvat alle vormen van onderhandelingen, beraadslaging of gewoonweg uitwisselen van gegevens tussen werkgeversorganisaties, de werknemersorganisaties en de overheid over alle onderwerpen van gemeenschappelijk sociaal-economisch belang.”

De definitie varieert van land tot land. Voor België/Vlaanderen is deze misschien wat te algemeen omdat de definitie de kern van ons paritaire model, dat gekenmerkt wordt door een grote autonomie voor de sociale partners, niet voldoende omvat. Toch wensen de sociale partners het op de bovenstaande algemene omschrijving te houden omdat deze internationaal erkend is en een grotere ruimte laat aan de partners in het Zuiden.

Artikel 3: algemene doelstellingen

Artikel 3 van het voorstel van decreet situeert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in een internationale context en formuleert de algemene doelstellingen.

Bij de algemene doelstellingen stelt de SERV voor in subparagraaf 1° de tekst zodanig aan te passen dat de bevordering van de sociaal-economische ontwikkeling in het zuiden als een wezenlijke doelstelling wordt geëxpliciteerd.

Wat de internationale positionering betreft, gaat de SERV uiteraard akkoord maar mist een verwijzing naar het Europese niveau. Ook in de Europese Unie is de bezorgdheid voor de ontwikkeling van het zuiden pertinent en zijn er flink wat middelen voorzien voor projecten met het zuiden.

De Cotonou-overeenkomst bijvoorbeeld stelt een ontwikkelingspartnerschap in gedurende 20 jaar met de 77 ACP-landen. De financiering van de Europese ontwikkelingshulp gebeurt onder andere via het Europees ontwikkelingsfonds. In 2002 bedroeg de totale EU-ontwikkelingshulp die langs de Europese Commissie passeerde, ongeveer € 6,5 miljard.

Artikel 5: principes

Ongebonden hulp : De SERV steunt principieel de optie voor ongebonden steun voor zover internationaal hiertoe besloten werd (d.w.z. geen gebonden hulp aan de Minst Ontwikkelde Landen). Voor de andere ontwikkelingslanden vindt de SERV dat zolang onze meest belangrijke handelspartners gebonden hulp toepassen in het kader van hun ontwikkelingsbeleid een verbod op gebonden hulp in Vlaanderen tot concurrentievervalsing zou leiden ten nadele van Vlaamse ondernemingen. Indien er sprake is van gebonden hulp dienen vanzelfsprekend de criteria inzake doelmatigheid van de te besteden middelen te worden nageleefd, zodat excessen uit het verleden vermeden worden. Bovendien moet ook over deze vorm van hulp volledige transparantie worden verstrekt, zoals in het decreet voorzien.

Los van het principe van al dan niet gebonden hulp zouden Vlaamse ondernemingen – zonder afbreuk te doen aan de reglementeringen die een gelijke behandeling garanderen - wel als preferentiële partner moeten worden beschouwd wanneer bij de uitvoering van projecten met Vlaams overheidsgeld ondernemingen betrokken zijn. Dergelijk beleid kan een win-winsituatie betekenen voor het zuiden en het noorden wat het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking in Vlaanderen ten goede zal komen.

Artikel 9

De SERV sluit zich aan bij een sectorale selectiviteit voor de bilaterale ontwikkelingshulp. Deze selectiviteit is nodig vanuit het standpunt van een efficiënte inzet van de middelen en laat het behalen van een kwaliteitsniveau toe.

De afzonderlijke bepaling van de sectorale prioriteiten in de landenstrategieën is volgens de SERV een juiste keuze omdat hierdoor meer op maat van de partnerlanden wordt gewerkt. De memorie van toelichting geeft wel aan welke de grote aandachtsterreinen zullen zijn:

- Onderwijs en vorming
- Basisgezondheidszorg
- Duurzame landbouw
- Institutionele hervormingen op het vlak van gedecentraliseerde en lokale besturen

De SERV stelt voor de duurzame landbouw te verruimen tot “duurzame lokale economische ontwikkeling”. De stellige overtuiging dat de socio-economische ontwikkeling van het zuiden welvaart en welzijn brengt voor de plaatselijke bevolking, ligt hieraan ten grondslag. Duurzame landbouw en oog voor de voedselsoevereiniteit vallen integraal onder deze sector en vormen meer dan waarschijnlijk zelfs het grootste segment. De nieuwe omschrijving laat evenwel toe om andere, ook niet-landbouwactiviteiten in de projecten op te nemen en uit te voeren en biedt meer armslag voor micro-initiatieven.

Artikel 10

In dit artikel wordt het sociaal overleg ingebed bij het ondersteunen van de democratische ontwikkeling en bij de capaciteitsopbouw.

De Vlaamse partners menen dat het sociaal overleg in alle transversale thema's een eigen plaats inneemt. Zij verwijzen naar de toe te voegen definitie in artikel 2 en stellen voor in de aanhef van artikel 10 de “Vlaamse ontwikkelingssamenwerking” te vervangen door “de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en haar partners”.

Artikel 12

In dit artikel wordt de inhoud van de landenstrategienota's bepaald. De memorie van toelichting is concreter en geeft de verschillende vormen van steun aan: budget- of macrosteun, sectorale benadering of SWAp (= Sectorwide approach), programmafinanciering, projectfinanciering en kennisopbouw.

De SERV vraagt zich af of deze categorieën niet beter in het decreet zelf worden opgenomen.

Artikels 13

Voor bemerkingen verwijst de SERV naar zijn advies van 22 oktober 2003.

Artikel 14

Voor bemerkingen verwijst de SERV naar zijn advies van 10 december 2003.

Artikel 16

De SERV heeft als instelling concrete ervaring met IAO-projecten omdat hij optreedt als technische partner bij de Vlaamse IAO-projecten die handelen over sociaal overleg.

Multilaterale samenwerking heeft als voordeel dat de expertise van de internationale organisaties wordt ingezet en dat de Vlaamse partners door de samenwerking een specifieke know how kunnen verwerven.

Het toekomstig decreet zou dit moeten kunnen inbrengen.

Artikel 17

Voor bemerkingen verwijst de SERV naar zijn advies van 22 oktober 2003.

Artikel 19 en 20: opvolging en evaluatie

Deze artikels voorzien een interne en een externe opvolging en evaluatie.

De aandacht voor kwaliteit wordt gewaarborgd door een goed uitgebouwd opvolgings- en evaluatiesysteem.

De interne monitoring en evaluatie focust op de promotoren van de projecten en is een zaak van de Vlaamse administratie. De SERV pleit in dit verband voor zoveel mogelijk gelijkvormigheid met het federale systeem, zeker in de overgangsfase na de uitvoering van het Lambermont-akkoord.

De externe evaluatie meet de doelmatigheid van de ingezette middelen en van het beleid. Vermits de sociale partners in hun advies voorstellen het sociaal overleg structureel in te bedden in de projecten van ontwikkelingssamenwerking moet het opvolgings- en evaluatiesysteem voor dit facet mee door hen worden ingevuld, zoals voorzien in de memorie van toelichting.

Artikel 22

De SERV stelt volgende tekstverduidelijking voor :

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert een eigen bijdrage aan de internationaal aanvaarde doelstelling om het equivalent van minstens 0,7 % van het Bruto Nationaal Inkomen aan ODA te besteden *binnen de Belgische context*.